

Ελευθερία του Τύπου

Ο Τύπος στην Κύπρο είναι ελεύθερος και ανεξάρτητος και λειτουργεί χωρίς επέμβαση ή έλεγχο από οποιαδήποτε κρατική αρχή.

Η ελευθερία του Τύπου διασφαλίζεται από το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο ορίζει: «Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερία της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτητως συνόρων».

Ο πολλαπλασιασμός των εφημερίδων στην Κύπρο – τόσο κυπριακών όσο και ξένων – που αντικατοπτρίζουν ένα ευρύ φάσμα γνώμων και ιδεολογιών, αποτελεί μαρτυρία για τον πλουραλισμό απόψεων που επικρατεί στη χώρα και την ελευθερία την οποία απολαμβάνουν. Η επίκριση αξιωματούχων, δημόσιων προσώπων, κρατικών θεσμών και κυβερνητικών πολιτικών καθώς και η ελευθερία για αποκάλυψη αδικημάτων ή παραλείψεων, όπου αυτά συμβαίνουν, γίνονται αποδεκτές ως μια υγιής εκδήλωση δημοκρατίας.

Ο Περί Τύπου Νόμος

Ο περί Τύπου Νόμος του 1989 διασφαλίζει την ελευθερία του Τύπου, την ανεμπόδιστη κυκλοφορία των εφημερίδων, το δικαίωμα των δημοσιογράφων να μην αποκαλύπτουν τις πηγές των πληροφοριών τους και την πρόσβαση σε επίσημη πληροφόρηση.

Ελεύθερη Πρόσβαση στην Πληροφόρηση

Σύμφωνα με τον περί Τύπου Νόμο, όλοι οι δημοσιογράφοι, Κύπριοι ή ξένοι, έχουν το δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε κρατικές πηγές πληροφόρησης, την ελευθερία να αναζητούν και να λαμβάνουν πληροφορίες από οποιαδήποτε αρμόδια Αρχή της Δημοκρατίας και την ελευθερία να τις δημοσιοποιούν. Η σχετική Αρχή πρέπει να δίνει τις ζητούμενες πληροφορίες, εκτός εάν αυτές αφορούν την κρατική ή δημόσια ασφάλεια, τη συνταγματική ή δημόσια τάξη, τα δημόσια ήθη ή την προστασία της τιμής και των δικαιωμάτων τρίτων μερών.

Όλοι οι δημοσιογράφοι, Κύπριοι και ξένοι, έχουν το δικαίωμα να μην αποκαλύπτουν τις πηγές των πληροφοριών τους και να αρνηθούν να δώσουν κατάθεση χωρίς να υπόκεινται σε δίωξη γι' αυτό.

Η μόνη εξαίρεση αφορά περιπτώσεις όπου ένας δημοσιογράφος δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με κάποιο ποινικό αδίκημα. Είναι δυνατόν τότε να υποχρεωθεί από το Δικαστήριο, που εξετάζει την υπόθεση ή τον θανατικό ανακριτή, να αποκαλύψει την πηγή του, νοουμένου ότι το Δικαστήριο ή ο ανακριτής θα ικανοποιηθούν ότι συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η πληροφορία είναι σαφώς σχετική με το ποινικό αδίκημα.
- Η πληροφορία δεν μπορεί να ληφθεί με άλλο τρόπο.
- Λόγοι υπέρτερου και επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν την αποκάλυψη της πληροφορίας.

Το Δικαίωμα Απάντησης

Πρόσωπα, οργανισμοί ή δημόσια ιδρύματα που κατονομάζονται ή αναφέρονται έμμεσα σε ένα δημοσίευμα ή άρθρο, έχουν το δικαίωμα απάντησης, εάν θεωρούν την πληροφορία που τους αφορά ως αναληθή ή παραπλανητική. Η απάντηση τους πρέπει να δημοσιευθεί, χωρίς χρέωση, εντός τριών ημερών από την παραλαβή της, δίνοντας την ίδια έκταση προβολής που είχε και το αρχικό δημοσίευμα.

Ελεύθερη Κυκλοφορία Εφημερίδων

Επιτρέπεται σε όλες τις εφημερίδες να κυκλοφορούν χωρίς περιορισμούς. Για τον λόγο αυτό τα πρακτορεία διανομής, τα περίπτερα και άλλοι τόποι διανομής πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εφημερίδες είναι διαθέσιμες στο κοινό χωρίς διακρίσεις, ανεξαρτήτως των πολιτικών τάσεων ή απόψεων μιας εφημερίδας.

Για τους σκοπούς του Νόμου ο όρος «εφημερίδα» περιλαμβάνει και τα περιοδικά και οποιοδήποτε έντυπο εκδίδεται τακτικά, μια τουλάχιστον φορά κάθε τετραμηνία.

Πληροφορίες σχετικά με τη έκδοση εφημερίδας και τα σχετικά έντυπα υποβολής αιτήσεων, διατίθενται στην ιστοσελίδα του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών www.pio.gov.cy (Εξυπηρέτηση / Εγγραφή εφημερίδων).

Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας

Η Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας είναι ένα ανεξάρτητο συμβούλιο Τύπου και ηλεκτρονικών μέσων, υπεύθυνο για την αυτορρύθμιση της συμπεριφοράς των ΜΜΕ, γραπτών και ηλεκτρονικών. Είναι πλήρως ελεύθερο από κάθε κυβερνητική ή δικαστική επίβλεψη, διασφαλίζοντας την ελευθερία του Τύπου μέσω της αυτορρύθμισης, συμβάλλοντας στην εξύψωση των επιπέδων συμπεριφοράς των ΜΜΕ και των λειτουργών τους και δίδοντας στο κοινό την ευκαιρία καταχώρησης παραπόνων εναντίον των ΜΜΕ όταν αισθάνονται ότι έχουν θιγεί από δημοσιεύματα ή μεταδόσεις.

Η Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας εγκαθιδρύθηκε τον Μάιο του 1997 από το Σύνδεσμο Εκδοτών Εφημερίδων και Περιοδικών, τους ιδιοκτήτες ιδιωτικών Ηλεκτρονικών Μέσων και της Ένωσης Συντακτών Κύπρου. Το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, που είναι ημικρατικός οργανισμός, προσυπέγραψε τους κανονισμούς λειτουργίας της Επιτροπής Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας και των Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας έξι μήνες αργότερα.

Το σύνθημα της Επιτροπής είναι: Για την αλήθεια, τη σωστή ενημέρωση και τα δικαιώματα του πολίτη και του δημοσιογράφου.

Ο Κώδικας Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας καθορίζει τα καθήκοντα και τα δικαιώματα των δημοσιογράφων και καλύπτει τα ακόλουθα θέματα: Την ακρίβεια των πληροφοριών, το δικαίωμα της απάντησης, την ιδιωτική ζωή, τα νοσοκομεία, το πένθος-θλίψη, την απόκτηση πληροφοριών, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, τη δωροδοκία-δωροληψία, το τεκμήριο της αθωότητας, τα σεξουαλικά εγκλήματα, την προστασία των παιδιών, τις δυσμενείς διακρίσεις, οικονομικά οφέλη από δημοσιογράφους, το δημοσιογραφικό απόρρητο και το δημόσιο συμφέρον.

Η Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, ένα πλήρως ανεξάρτητο σώμα, χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τα μέρη που την εγκαθίδρυσαν.

Η Επιτροπή αποτελείται από 13 μέλη. Τα ιδρυτικά μέλη διορίζουν τον πρόεδρο, που πρέπει να είναι ανεξάρτητη προσωπικότητα και άλλα εννέα μέλη, που πρέπει να προέρχονται από το Σύνδεσμο Εκδοτών Εφημερίδων και Περιοδικών, τους Ιδιοκτήτες Ιδιωτικών Ηλεκτρονικών Μέσων και την Ένωση Συντακτών Κύπρου. Τα δέκα αυτά μέλη επιλέγουν μεταξύ του κοινού τα άλλα τρία μέλη, που πρέπει να είναι άτομα γνωστά για την ακεραιότητα χαρακτήρος και το ενδιαφέρον τους για τα κοινά.

Η Επιτροπή δέχεται παράπονα (τα οποία πρέπει να υποβάλλονται εντός 30 ημερών αφ' ότου το επηρεαζόμενο άτομο ή και τρίτο άτομο έλαβε γνώση του δημοσιεύματος ή της μετάδοσης) ενώ σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιλαμβάνεται δημοσιευμάτων ή μεταδόσεων τα οποία ενδεχομένως να είναι επιλήψιμα.

Το κοινό μπορεί να υποβάλλει τα παράπονά του γραπτώς ή μέσω της ηλεκτρονικής σελίδας της Επιτροπής Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας στο διαδίκτυο: www.cmcc.org.cy